

Profesjonsetikk

SEK 6322 God utdanning/profesjonsetikk 11.05.2022

Profesjonsetikk?

«Alle kan i praksis lykkes med lærernes kjerneoppgave: undervisning. Enhver oppegående person uten pedagogisk eller didaktisk utdanning, men med en viss fagbakgrunn vil kunne lage et veldig bra undervisningsopplegg og gjennomføre en god undervisningsøkt med relativt begrenset tid til forberedelse. Tilsvarende vil mange oppegående mennesker kunne settes til å lage og gjennomføre et opplegg på tur med barnehagebarn, der de skal lære om fugler, spikke pølsepinner og tilrettelegge for fri lek. Ingen av oss ville kunne gått inn på et legekontor og utført legens kjerneoppgaver, diagnostisering og enkel behandling, på stående fot, dosert medisiner som en sykepleier, eller tegnet og bygd et hus som en arkitekt eller ingeniør. Hvordan kan da lærerne og Utdanningsforbundet mase så mye om høyere lønn og at det ikke bør finnes en stillingskode «Lærer uten godkjent utdanning» når profesjonen er så svak og hvem som helst egentlig kan gjøre jobben?»

Utdanningsforbundets vedtekter.

FORMÅL §2

12.05.2022

- ▶ 2.1 Utdanningsforbundet er en partipolitisk uavhengig fagforening for pedagogisk personale innenfor alle utdanningsnivåer.
- ▶ 2.2 Utdanningsforbundet skal ivareta medlemmenes interesser når det gjelder lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår, og når det gjelder profesjonsfaglige og utdanningspolitiske spørsmål.
- ▶ 2.3 Utdanningsforbundet skal arbeide for at barn, unge og voksne får et kvalitativt godt og etisk forsvarlig opplæringstilbud, og for at utdanning skal ha en sentral rolle i samfunnet
- ▶ [Vedtekter for Utdanningsforbundet](#)

Profesjonsetikk i Vi utdanner Norge 2020-2023

12.05.2022

- ▶ Utdanningsforbundet skal arbeide for at barn, unge og voksne får et kvalitativt godt og etisk forsvarlig opplæringstilbud (s. 2 og i vår formålsparagraf)
- ▶ Vi skal fremme en etisk forsvarlig praksis, slik dette kommer til uttrykk i Lærerprofesjonens etiske plattform (s. 8)
- ▶ Utdanningsforbundet skal fortsatt ha profesjonsetikk som en del av arbeidet med politikk- og profesjonsutvikling (s. 14)
- ▶ Våre tillitsvalgte skal utøve sine verv med høy etisk bevissthet og god kjennskap til forbundets verdier og prinsipper. (s. 35)

Kort historikk

1973: forsøk på å etablere yrkesetisk kodeks mislykkes

1997: samarbeid mellom lærerorganisasjonene om å fremme yrkesetikk i pedagogisk arbeid lykkes, men forsvant gradvis

2003/2006: forsøk med å skape profesjonsetikk → profesjonsidealer → profesjonsbevissthet ...

2009: LM09-vedtak: «... utarbeide yrkesetiske retningslinjer»

2012: Lærerprofesjonens etiske plattform vedtas

2012: LM-vedtak: Lærerprofesjonens etiske plattform skal tas i praktisk bruk

2015: Lærerprofesjonens etiske råd vedtas opprettet

Lærerprofesjonens etiske plattform

Vi er én profesjon av barnehagelærere, lærere og ledere i barnehage og skole. Vårt samfunnsmandat er å fremme barnehagebarn og elevers læring, utvikling og dannelse. Våre verdier, holdninger og handlinger påvirker dem vi arbeider for og med. Plattformen er et felles grunnlag for å videreutvikle lærerprofesjonens etiske bevissthet. Alle barnehagelærere, lærere og ledere har et ansvar for å handle i samsvar med plattformens verdier og prinsipper.

Lærerprofesjonens grunnleggende verdier

Menneskeverd og menneskeverdigheter

Vårt arbeid bygger på verdier og prinsipper som er grunnleggende for menneskeverd og menneskerettigheter. Disse prinsippene skal formidles og forankres i barnehage og skole. Menneskeverdets universelle karakter, den enkelte menneskes behov for trygghet og omsorg er grunnleggende.

Profesjonell integritet

Etisk bevissthet og høy integritet er kjernen i lærerprofesjonen. Integritet er uttrykk for å stå på sine prinsipper og verdier, og å stå på sine prinsipper og verdier i møte med utfordringer og press. Profesjonell integritet er grunnleggende for å sikre at alle barn og elever får den beste opplæringen og omsorgen.

Respekt og likeverd

Den enkelte menneskes respekt og likeverd er grunnleggende for lærerprofesjonen. Respekt og likeverd er uttrykk for å stå på sine prinsipper og verdier, og å stå på sine prinsipper og verdier i møte med utfordringer og press. Profesjonell integritet er grunnleggende for å sikre at alle barn og elever får den beste opplæringen og omsorgen.

Personvern

Personvern er grunnleggende for lærerprofesjonen. Personvern er uttrykk for å stå på sine prinsipper og verdier, og å stå på sine prinsipper og verdier i møte med utfordringer og press. Profesjonell integritet er grunnleggende for å sikre at alle barn og elever får den beste opplæringen og omsorgen.

Lærerprofesjonens etiske ansvar

I møte med barnehagebarn, elever og foresatte

Vårt ansvar er å sikre at alle barn og elever får den beste opplæringen og omsorgen. Vårt ansvar er å sikre at alle barn og elever får den beste opplæringen og omsorgen. Vårt ansvar er å sikre at alle barn og elever får den beste opplæringen og omsorgen.

Barnehagelærere, lærere og ledere

- fremme alle barnehagebarn og elevers muligheter for læring og dannelse
- arbeide for å være trygge og trykkelige
- er ansvarlige og bevisste på sin egen rolle i livet og i arbeidslivet
- er pålitelige og ansvarlige i forhold til arbeid og omsorg
- fremme likestilling og likeverd
- møte barnehagebarn, elever og foresatte med respekt
- gi barn og elever den beste opplæringen og omsorgen
- møte alle barn og elever med respekt og omsorg
- møte alle barn og elever med respekt og omsorg

For arbeidsplassen

Vårt ansvar er å sikre at alle barn og elever får den beste opplæringen og omsorgen. Vårt ansvar er å sikre at alle barn og elever får den beste opplæringen og omsorgen. Vårt ansvar er å sikre at alle barn og elever får den beste opplæringen og omsorgen.

Kollegiet

- ha en god og konstruktiv relasjon og samarbeid med alle ansatte på arbeidsplassen
- samarbeide om å utvikle et godt arbeidsmiljø
- bidra til å sikre at alle barn og elever får den beste opplæringen og omsorgen
- være pålitelige og ansvarlige i forhold til arbeid og omsorg
- være pålitelige og ansvarlige i forhold til arbeid og omsorg
- være pålitelige og ansvarlige i forhold til arbeid og omsorg
- være pålitelige og ansvarlige i forhold til arbeid og omsorg
- være pålitelige og ansvarlige i forhold til arbeid og omsorg
- være pålitelige og ansvarlige i forhold til arbeid og omsorg
- være pålitelige og ansvarlige i forhold til arbeid og omsorg

For barnehage og skole som samfunnsinstitusjoner

Vårt ansvar er å sikre at alle barn og elever får den beste opplæringen og omsorgen. Vårt ansvar er å sikre at alle barn og elever får den beste opplæringen og omsorgen. Vårt ansvar er å sikre at alle barn og elever får den beste opplæringen og omsorgen.

Profesjonen

- være pålitelige og ansvarlige i forhold til arbeid og omsorg
- være pålitelige og ansvarlige i forhold til arbeid og omsorg
- være pålitelige og ansvarlige i forhold til arbeid og omsorg
- være pålitelige og ansvarlige i forhold til arbeid og omsorg
- være pålitelige og ansvarlige i forhold til arbeid og omsorg
- være pålitelige og ansvarlige i forhold til arbeid og omsorg
- være pålitelige og ansvarlige i forhold til arbeid og omsorg
- være pålitelige og ansvarlige i forhold til arbeid og omsorg
- være pålitelige og ansvarlige i forhold til arbeid og omsorg
- være pålitelige og ansvarlige i forhold til arbeid og omsorg

Barnehagelærere, lærere og ledere er forpliktet på denne plattformen og kan aldri unndra seg sitt profesjonelle ansvar.

Lærerprofesjonens etikk- hvorfor?

5/12/2022

- Understøtte etisk forsvarlig praksis i barnehage og skole
- Fremme felles ansvar for beslutninger
- Øke profesjonens etiske bevissthet
- Høyne tilliten mellom lærerprofesjonen og samfunnet
- Styrke profesjonens evne til å stå for, og begrunne valgene vi tar
- Støtte profesjonen i å korrigere og styre seg selv

Profesjonsetikk
– handlingsplan for 2021–2023

Handlingsplan profesjonsetikk

5/12/2022

- ▶ [Strategiplan 2013-2015](#)
- ▶ [Strategiplan 2016-2019](#)
- ▶ [Handlingsplan 2021-2023](#)
- ▶ Bygger på Lærerprofesjonens etiske plattform og Vi Utdanner Norge 2020-2023.
- ▶ Profesjonsetikk i møte med
- ▶ barnehagebarn, elever og foresatte
- ▶ på arbeidsplassen
- ▶ for profesjonen som samfunnsaktør

Plattformen:

- ▶ Lærere og ledere skal:
- ▶ ...fremme alle barnehagebarn og elevers mulighet for lek, læring og danning

Handlingsplanen:

- ▶ Fremheve profesjonens rett, plikt og kompetanse til å varsle når barnehagebarn, elever og studenter ikke får oppfylt sin rett til et godt læringsmiljø

Plattformen:

- ▶ Lærere og ledere skal:
- ▶ ...ta initiativ til etisk refleksjon og diskusjon på arbeidsplassen

Handlingsplanen:

- ▶ Utvikle og ta i bruk diskusjonsmateriell som grunnlag for etiske refleksjoner og diskusjoner i kollegiet

Plattformen:

- ▶ Lærere og ledere skal:
- ▶ ...varsle når rammevilkårene skaper faglig og etisk uforsvarlige tilstander

Handlingsplanen:

- ▶ Aktivt støtte opp under lærere og lederes ytringsfrihet

12.05.2022

Gruppediskusjon

- ▶ Med utgangspunkt i handlingsplanen for profesjonsetikk:
- ▶ Hvordan kan dere bruke handlingsplanen som støtte i det videre arbeidet med profesjonsetikk?
- ▶ Hva trenger dere fra sentralt nivå for å støtte dere i dette arbeidet?

Etikk i profesjonell praksis- veien videre

12.05.2022

1. Hvordan brukes læreprofesjonens etiske plattform, og hvordan jobbes det med profesjonsetikk på ulike nivåer?
2. Hvordan kan implementeringsprosessen av lærerprofesjonens etiske plattform vurderes: i hvilken grad har UDF nådd de mål som er satt for implementeringsprosessen og for økt satsing på profesjonsetiske spørsmål?

Hørt om plattformen og etikken

12.05.2022

«Arbeidet med
profesjonsetikk er mer en
tilstand enn et endelig
mål»

«Satsingen på PE er det
største kvalitetsprosjektet
i norsk skole de siste ti år»

Tiltak i fylkeslagene etter 2012

Samarbeid
med
pedagog-
studentene

Egne
kontaktpersoner
i fylket

Etikk-kafé

Fylkesvise
handlingsplaner

Idéhefter

Etisk aften

Temasamlinger
om lojalitet og
ytringsfrihet

Pilotprosjekter

Samarbeid med
andre
lærerorganisasjoner

Ansvarsgruppe
for PE

Arbeidsgrupper
i fylkes- og
lokallag

Nettsider og
nettressurser

Lokale etiske
retningslinjer

Kurs

Knytte LEP opp
mot
kommunens
etiske
retningslinjer

Samarbeid med
UH-institusjoner

Utdeling av
materiell

Etikk som tema
på
lederkonferanser

Studieturer

Debatthefter

Profesjonstreet

Veien videre

- 1. Hvilke tiltak har fungert, og hva kan videreføres?
- 2. Hva kan dere gjøre i forbindelse med ti-årsmarkeringen?
- 3. Hvordan kan fylkeslagene bidra til en revidering eller revitalisering av plattformen?

Veien videre

12.05.2022

Nyttige nettsider

- ▶ [Profesjonsetikk – handlingsplan for 2021-2023 \(utdanningsforbundet.no\)](https://www.und.no/1001183111/profesjonsetikk-handlingsplan-for-2021-2023)
- ▶ [Profesjonsetikk – Lærerhverdagen – Utdanningsforbundet](https://www.und.no/1001183111/profesjonsetikk-laererhverdagen)
- ▶ [Lærerprofesjonens etiske plattform på 1, 2, 3 \(utdanningsforbundet.no\)](https://www.und.no/1001183111/laererprofesjonens-etiske-plattform-pa-1-2-3)
- ▶ [Etiske utfordringer \(utdanningsforbundet.no\)](https://www.und.no/1001183111/etiske-utfordringer)
- ▶ [LÆRERPROFESJONENS ETISKE RÅD \(laereretikk.no\)](https://www.laereretikk.no/)
- ▶ [Den lille etikkveilederen - KS](https://www.ks.no/1001183111/den-lille-etikkveilederen)